

správné úpravy služebních příjmů, provedené ve smyslu vlád. nař. čís. 15/1927, a tkví-li v takové úpravě i zažalované soukromoprávní nároky a zejména nárok na doplacení nesprávně vyměřených služebních požitků, jenž je konečným cílem žaloby, mohl se žalobce domáhati nápravy rozhodnutí těchto úřadů správních podle § 105 úst. listiny a zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n. jen, vyhověl-li podmínkám tohoto zákona, zejména též předpisu odst. (1) § 2 dotč. zák., podle něhož jest žalobu podati v zákonné propadné lhůtě 90 dnů ode dne, kdy bylo straně dodáno rozhodnutí správního úřadu, který rozhodoval o soukromoprávním nároku s konečnou platností. Podle žalobních údajů bylo žalobci již v červnu 1929 sděleno konečné rozhodnutí ministerstva železnic písemným výměrem ze dne 16. června 1929, žaloba však byla podána teprve dne 11. února 1930, tedy dávno po uplynutí preklusivní lhůty 90 dnů. Bylo již úvodem zdůrazněno, že k propadné lhůtě musí soudy hleděti z úřadu v každém období sporu a měly tedy již nižší soudy především zkoumati, zda žaloba byla podána včas, t. j. ve lhůtě § 2 odst. (1) zákona čís. 217/1925 sb. z. a n. Ježto — jak doličeno — byla žaloba podána opožděně, stačil již tento důvod k jejímu zamítnutí (srov. Vážný: O ústrojí a příslušnosti soudů 1926, str. 296) i k nevyhovění dovolání).

Čís. 12226.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Vzdal-li se železniční zaměstnanec pro sebe i pro své příslušníky práva, by s ním bylo nakládáno podle pensijního statutu severní dráhy Ferdinandovy, a prohlásil-li, že ode dne 1. ledna 1919 má s ním býti nakládáno výlučně podle předpisů stanov pensijního fondu státních drah, nabyt od 1. ledna 1919 účinnosti jeho opčním prohlášením oznámený přestup do pensijního fondu státních drah a ode dne tohoto přestupu má býti použito při posuzování zaopatřovacích (pensijních) požitků jeho i jeho rodinných příslušníků v ý l u č n ě jen předpisů stanov pensijního fondu státních drah. Vyhrazené započtení doby členství v dřívějším fondu má význam jen při určení celkové doby členství. Ode dne přestupu do pensijního fondu státních drah nabyt zaměstnanec již na základě přijatého opčního prohlášení právního nároku, by byl v tomto fondu posuzován tak, jakoby byl hned od původu jeho členem, a to již od doby, kdy získal členství v pensijním fondu severní dráhy Ferdinandovy.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1932, Rv II 472/31.)

Žalobce byl od 1. ledna 1905 definitivním strojvůdcem u bývalé Ferdinandovy severní dráhy a současně byl přijat za člena pensijního fondu oné dráhy B. Po celou tu dobu, až do svého pensionování od 1. května 1928 vykonával žalobce aktivní službu na stroji, načež mu byla přiznána pense ve výši 90.4% pensijní základny 21.600 Kč, tedy 19.526 Kč 40 h. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Pensijním fondu čsl. drah, by žalovaný byl uznán povinným platiti žalobci pensi ve výši 100% pensijní základny 22.000 Kč počínajíc 1. květnem 1928. Žalobce za-

stával názor, že mu má býti vyměřena pense výhradně podle stanov pensijního fondu čsl. státních drah, naproti tomu žalovaný fond stál na stanovisku, že má býti žalobci vyměřena pense podle stanov pensijního fondu bývalé Severní dráhy až do 31. prosince 1918 a podle stanov pensijního fondu čsl. státních drah za dobu od 1. ledna 1919 do 30. dubna 1928. Procesní soud první stolice, přikloniv se k názoru žalobcovu, uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Pro otázku, o niž tu jde, jest směrodatný především výnos generálního ředitelství železnic ze dne 20. prosince 1918, čís. 5161, který, opíraje se o výnos min. železnic ze dne 16. října 1918, čís. 45.784/05, zřejmě nasvědčuje tomu, že účelem unifikace bylo, by se zaměstnanci bývalých soukromých drah bylo nakládáno, pokud jde o jejich zaopatřovací požitky, stejně jako se zaměstnanci státních drah starší sítě železniční. Neboť ve výnosu se praví výslovně, že proti tomu, že se vzdají toho, by bylo s nimi nakládáno podle zaopatřovacích norem kmenových drah, měli zaměstnanci těchto přestoupiti do zaopatřovacího fondu státních drah s tím účinkem, že bude s nimi nakládáno s platností od 1. ledna 1919 výhradně podle pensijních stanov státních drah. Ve výnosu tom byl uveden doslov prohlášení (opčního), které železniční zaměstnanci mají podepsati a podle kterého se zaměstnanci, kteří prohlášení to podepíší, od 1. ledna 1919 bude nakládáno výhradně podle pensijních nebo provisijských stanov státních drah, pokud jde o zaopatřovací nároky jejich i jejich pozůstalých; v prohlášení tom bylo dále uvedeno, že doba členství v zaopatřovacím fondu kmenové dráhy se započítá jako doba členství v zaopatřovacím ústavě státních drah. Žalobce, podepsav toto opční prohlášení, vzdal se výslovně toho, by s ním bylo nakládáno podle pensijních stanov Severní dráhy, neboť přestoupil do pensijního fondu státních drah, při čemž v opčním prohlášení bylo zdůrazněno, že přestoupení má účinek od 1. ledna 1919, od kteréhožto dne bude s ním nakládáno výhradně podle stanov zaopatřovacího ústavu státních drah. Z doslovu výnosu i z opčního prohlášení nikterak nelze vyvoditi stanovisko žalovaného fondu, podle něhož mají platiti nadále oboje stanovy a podle něhož byla žalobci pense vyměřena. Vždyť žalobce, vzdav se nároku, by podle stanov fondu Severní dráhy byly vyměřeny pensijní požitky jemu nebo jeho pozůstalým, vzdal se tím výhod pensijních stanov své kmenové dráhy a získal za to výhody zaměstnanců státních drah, jimž byl postaven naroveň nejen pro budoucnost, nýbrž i pro přítomnost a minulost počínajíc dnem 1. ledna 1919. Že tomu tak bylo, jest patrné také z důvodové zprávy, ze které vyplývá, že ustanovení ta mají sociálně politické pozadí. Neboť zaměstnanci sestátněných drah chtěli podržeti výhody, jež získali v pensijních fondech svých kmenových drah a získati k tomu výhody pensijního fondu státních drah. Železniční správa nechtěla to však připustiti a chtěla poskytnouti výhody postátnění jen těm, kteří se vzdali výhod svých bývalých kmenových drah. Jen s těmito zaměstnanci mělo býti nakládáno výhradně podle stanov pensijního fondu státních drah. Z toho jest patrné, že u zaměstnanců, podepsavších opční prohlášení, na členství, jež prožili ve fondu kmenové dráhy, má býti pohlíženo tak, jako by od prvopočátku byli členy pensijního fondu státních drah. Tím se

došlo k rovnosti mezi státními zaměstnanci, kteří byli zaměstnání u různých postátněných drah. Kdyby mělo býti správným stanovisko žalovaného, musilo by to býti řečeno v ustanoveních shora zmíněných i v opčním prohlášení, jež žalobce podepsal. Že tomu tak jest, vysvitne nejlépe z té skutečnosti, že výhod fondu státních drah nezískal tenkrát ten, kdo opční prohlášení nepodepsal, neboť tomu zůstala zachována práva fondu jeho kmenové dráhy. Z těchto důvodů jest souditi, že žalobci výhoda 1½ násobného započtení služebních let přísluší podle § 11 bod 6 stanov pensijního fondu čl. státních drah. Právnímu přesvědčení prvního soudu, jež odvolací soud úplně sdílí, nasvědčuje i doslov čl. VII zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 2 sb. z. a n. na rok 1920, podle něhož za dobu minulou nemají zaměstnanci platiti zvýšené příspěvky. Neznamená tedy rozhodný den 1. ledna 1919, jak mylně má za to žalovaný, den, do kterého by zaměstnanec byl posuzován podle stanov fondu své kmenové dráhy a od kterého by byl posuzován podle stanov státních drah, nýbrž 1. leden 1919 jest dnem znamenajícím, že ten, kdo podepsal opční prohlášení, a to nejen on sám, nýbrž i jeho pozůstalí budou posuzováni podle stanov pensijního fondu státních drah, jestliže pojistná událost (pensionování nebo úmrtí hlavy rodiny) nastane po 1. lednu 1919, anebo podle stanov pensijního fondu kmenové dráhy, kdyby pojistná událost nastala do 1. ledna 1919. Není sporu o tom, že u žalobce pojistná událost nastala po 1. lednu 1919, t. j. jeho pensionování stalo se dnem 1. května 1928. Tak jest rozuměti také článku VI. shora cit. zákona.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání uplatňující jen dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), není opodstatněno. Termín 1. ledna 1919 v opčním prohlášení byl zvolen poznatelně stejný pro všechny optující, by bylo dosaženo jednotnosti úpravy. Doslovu žalobcova opčního prohlášení ze dne 13. listopadu 1918, podle něhož se žalobce vzdal pro sebe i své příslušníky práva, by s ním bylo nakládáno podle pensijního statutu severní dráhy Ferdinandovy a prohlásil, že ode dne 1. ledna 1919 má býti s ním nakládáno výlučně podle předpisů stanov pensijního fondu státních drah — lze podle zásad poctivého styku (§ 914 obč. zák.) rozuměti jen tak, že od 1. ledna 1919 nabyl účinnosti jeho opčním prohlášením oznámený přestup do pensijního fondu státních drah a že ode dne tohoto přestupu má býti použito při posuzování zaopatřovacích (pensijních) požitků jeho i jeho rodinných příslušníků výlučně jen předpisů stanov pensijního fondu státních drah. Z toho plyne závěr, že po přestupu, t. j. po 1. lednu 1919 nelze u žalobce ani v jeho prospěch, ani proti němu při úpravě zaopatřovacích požitků použiti předpisů stanov dřívějšího pensijního fondu, t. j. pensijního statutu severní dráhy Ferdinandovy, jimž před přestupem byl podroben. Tomuto právnímu závěru nikterak neodporuje výnos generálního ředitelství železnic ze dne 22. prosince 1918 čís. 5161 opřený o výnos ministerstva železnic ze dne 16. října 1918 čís. 45.784/5, jenž přiznal jen těm zřízen-
cům, kteří učinili opční prohlášení, oprávnění, by bylo s nimi nakládáno výhradně podle norem pensijních stanov státních drah, kdežto zřízení,

kteří nepodepsali, měli býti posuzováni i nadále podle pensijních stanov dosavadní své kmenové dráhy. Vyhrazené započtení doby členství v dřívějším fondu má význam jen při určení celkové doby členství, že totiž jest dobu členství v dřívějším fondu započísti jako by byla absolvována členstvím ve fondu státních drah. Jiné právní účinky s touto výhradou spojovati nelze, zejména nelze hodnotiti tuto dobu podle dřívějších stanov při určení celkové služby žalobce jako strojvůdce při stroji. Dovolání mylně dovozuje z výhrady započtení doby členství v dřívějším pensijním fondu ztrávené ve spojení s ustanovenou dobou přestupu (1. lednem 1919), že prý při úpravě zaopatřovacích požitků žalobcových po jeho přestupu do fondu čsl. státních drah, mělo býti použito ustanovení stanov pensijního fondu severní dráhy Ferdinandovy, pokud jde o jeho služební dobu před 1. lednem 1919. Vždyť ode dne přestupu do pensijního fondu státních drah nabyt žalobce již na základě opčního prohlášení ze dne 13. listopadu 1918 právního nároku, by byl v tomto fondu posuzován tak, jako by byl hned od původu jeho členem, a to již od doby, kdy získal členství v pensijním fondu severní dráhy Ferdinandovy, což se podle zjištění prvního soudu z nesporného přednesu stran stalo dnem 1. ledna 1905. Dovolání marně se pokouší dáti doslovu opčního prohlášení žalobcova jiný výklad, že prý žalobce měl z důvodu členství ve fondu sev. dráhy Ferdinandovy jen nárok na započtení doby členství v tomto fondu podle jeho předpisů. Dovolání nelze ani přisvědčiti, pokud opírá své vývody o zprávu státně zřízeného výboru Národního shromáždění (tisk. čís. 2027 z roku 1919), neboť význam slov »střední cesta«, — na něž klade dovolání zvláštní důraz pro své právní vývody — jest v dovolávaném odst. 13 článku VI. zprávy jinak vysvětlen, totiž v ten smysl, že zaměstnanci budou posuzováni výhradně jen podle pensijních stanov státních drah a tím získávají i různé výhody s tím spojené (srov. odst. 18 článku VI.), ale že se naproti tomu vzdají všech výhrad, které dříve činili z některých jim příznivějších předpisů dosavadního pensijního statutu, což bylo dále ještě zřetelněji vysloveno v poslední větě odstavce 13. článku VI. zprávy. Posuzuje-li se článek VI. zprávy v celé souvislosti a nevytrhují-li se z něho libovolně jen některé věty, jak činí dovolání, odvozujíc z nich i nesprávné právní závěry, nemůže dovolatel z něho nic vytěžit pro svůj právní názor, že při hodnocení služby žalobcovy, t. j. při posuzování jeho služebních let, ztrávených ve službě strojvůdce při stroji, bylo v době pokud byl členem pensijního fondu severní dráhy Ferdinandovy, použití stanov tohoto pensijního fondu. Ježto žalovaný čsl. stát. již v žalobní odpovědi uznal za správný výpočet žalobcův za předpokladu, že by u něho při úpravě pensijních požitků bylo použito jen předpisů stanov pensijního fondu čsl. státních drah i že by jeho pense činila 100% pensijní základny, t. j. 22.200 Kč, jest opodstatněn žalobní nárok na doplatek pense tak, jak byl žalobci nižšími soudy přiřčen, a dovolání nemohlo míti úspěch.

Čís. 12227.

Žalobu podle § 61 knih. zák. jest vyřídití pořadem práva, i když se jí napadá exekučně zřízené zástavní právo.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1932, R I 1045/32.)